

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos

Materia	Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos			
Código	V51G110V01104			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Muñoz Prieto, María del Mar			
Profesorado	Muñoz Prieto, María del Mar			
Correo-e	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Coa Psicología do Desenvolvemento preténdese que o alumno poida coñecer o proceso de maduración que se produce no ser humano desde o nacemento ata o seis anos, aínda que esta disciplina abarca todos os cambios que se producen na persoa ao longo de todo o ciclo vital. A través da Psicología do Desenvolvemento, poderemos coñecer os procesos psicolóxicos e *comportamentais que afectan as persoas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Promover o traballo autónomo e colaborativo coa finalidade de mellorar os procesos de desenvolvemento que se producen na etapa de educación infantil.	A1 B1 C11 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B4 C13 D3
Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia.	A4 B7 C19 D4 A5 B8 C29 D6 B12 C44 D7 C48 D8 C49 D9 C50 D13 D14 D16 D17 D18 D21
Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais.	B2 B8
Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.	
Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.	C1 C2 C19
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.	B1
Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.	C1
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.	C44
Capacidade de análise e síntese	D1

Contidos

Tema	
1. PARADIGMAS E TEORÍAS FUNDAMENTAIS QUE EXPLICAN O DESENVOLVEMENTO HUMANO.	1.1. Psicología do Desenvolvemento aplicada á Educación. 1.2. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
2. DESENVOLVEMENTO FÍSICO E PSICOMOTRIZ DOS O OS 6 ANOS.	2.1. Desenvolvemento prenatal. 2.2. O nacemento nos primeiros meses. 2.3. O desenvolvemento físico e psicomotor ata os seis anos.
3. DESENVOLVEMENTO COMUNICATIVO.	3.1. Inicios da comunicación e a linguaxe. 3.2. Comunicación preverbal. 3.3. Intención comunicativa.
4. DESENVOLVEMENTO COGNITIVO.	4.1. Enfoque piagetiano: etapa sensoriomotriz e etapa preoperacional.

5. DESENVOLVEMENTO AFECTIVO, EMOCIONAL E DA PERSONALIDADE.	5.1. O apego. 5.2. Desenvolvemento emocional. 5.3. Coidados básicos de o corpo. 5.4. Coñecemento de si mesmo e dos outros. 5.5. Identidade de xénero e roles. 5.6. Abusos sexuais e como evitalos.
6. DESENVOLVEMENTO SOCIAL NA IDADE INFANTIL.	6.1. Desenvolvemento das normas e valores. 6.2. Relación con iguais. 6.3. Interaccións sociais. 6.4. Conduta prosocial.
7. CONTEXTOS E FACTORES DE DESENVOLVEMENTO NA IDADE INFANTIL.	7.1. Aspectos evolutivos facilitadores da socialización. 7.2. Contextos sociais na infancia. 7.3. O xogo na Etapa de Infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	7	15	22
Presentación	11	22	33
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	1	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor/a presentará os contidos da materia de forma oral, en ocasións apoiado por medios audiovisuais. Tentarase que o alumno/a participe de maneira activa nas explicacións, a través de preguntas ou comentarios.
Debate	Actividades nas que o alumnado poida defender posturas contrarias sobre un tema determinado. Requirirá unha preparación previa por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumno entregará as actividades que propoña a maestre. Deberá entregarse na plataforma nos días establecidos.
Presentación	O alumno, deberá presentar con seu grupo de traballo una exposición oral acerca dun tema seleccionado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as mediante tutorías (a nivel grupal ou individual). Previamente as tutorías deben ser acordadas co profesor/a-titor/a.
Debate	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos para preparar a exposición dos debates. Previamente deberase realizar unha procura das fontes de información existentes sobre o tema a debater na aula.
Traballo tutelado	O alumno terá que resolver unha actividade que pida a mestre
Presentación	O alumno ten que facer unha exposición na aula de maneira oral
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante *tutorías semanais (ben e nivel *grupal e/ou individual), e de forma presencial na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as sobre o tema que debe traballar en grupo. As tutorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno ten que resolver actividades que solicite a mestre.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	O estudante entregará as actividades que solicite a mestre, nos pazos establecidos.	30	A1 A2 D7
Presentación	O estudante presentará un traballo grupal de exposición na aula. Ten que ser en grupo.	30	D1 D17

Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test, cunha calificación mínima de 5.	40	D1 D2 D8 D9 D16 D17
-------------------------------	--	----	------------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios. Requírese asistencia regular e participación activa en polo menos o 80% das sesións, tanto en horas teóricas como prácticas.

En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

Seguir a modalidade de avaliación continua non garante a superación da materia. É necesario superar unha proba obxectiva, así como realizar actividades programadas na aula. Mentres non se aprobe o exame, non se valorarán as cualificacións dos traballos tutelados, así como o traballo realizado na aula.

En relación coas actividades a impartir, comunicaráse ao alumno en que días debe facelo, tanto en tarefas individuais como en grupo, en función do número de alumnos matriculados na materia.

Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar de novo o exame e os traballos/actividades non superados.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todos os traballos copiados e plaxiados puntuaranse cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Claeys, M., **Educación emocional en la infancia y adolescencia**, Narcea, 2020
- Cuetos Vega, F., González Álvarez, J., y De Vega Rodríguez, M., **Psicología del lenguaje**, Panamericana, 2015
- Delval, J., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, SIGLO XXI, 2002
- Fernández- Molina, M., **Bienestar psicológico infantil**, Pirámide, 2015
- Gesell, A., **El niño de 0 a 5 años**, Paidós, 1995
- Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006
- Papalia, D., **Psicología del desarrollo**, Mc Graw Hill, 2009
- Serrano, P., **La integración sensorial en el desarrollo y aprendizaje infantil**, Narcea, 2019
- Trianes, M. V., y Gallardo, J. A. (Coord)., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006
- VV.AA., **Educación Emocional en la infancia de 0 a 6 años. Reflexiones y propuestas didácticas**, Wolters Kluwer, 2011
- Yáñez, G., **Neuropsicología de los trastornos del neurodesarrollo**, Manual Moderno, 2016

Bibliografía Complementaria

- Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006
- Frontiñán, J., **Neurociencia, cerebro, conducta y aprendizaje**, Libsa, 2020
- Gago, Greg y Marzullo, Timothy, **Cómo funciona el cerebro: experimentos de neurociencia para todos**, Anaya Multimedia, 2023
- García, J. A., y Lacasa, P., **Psicología Evolutiva**, Aljibe, 1994
- Fuentes, M^a. J., y González, A., **Psicología del desarrollo. Teoría y prácticas**, Aljibe, 2006
- González, A., Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995
- Holgado, J., **Educación infantil contemporánea**, Pirámide, 2017
- Romera, Eva, M., **Psicología de la educación infantil**, Graó, 2022
- Stassen, K., **Psicología del desarrollo**, Panamericana, 2007
- Toro, J., y Ezpetela, L., **Psicopatología del desarrollo**, Pirámide, 2014

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Antropoloxía: Pensamento e cultura/V51G110V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202
